

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. Jaroslav Novák, Ph.D.
advokát
IČO 668 49 331
Trojanova 2022/12
12000 Praha 2

Instituce

Nationale-Nederlanden Levensverzekering
Maatschappij N. V., se sídlem Weena 505,
Rotterdam, Nizozemské království, zapsané
v obchodním rejstříku Obchodní komory
v Rotterdamu, datum zápisu 17. ledna 1863,
číslo zápisu 24042211,
jednající prostřednictvím
NN Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 407 63 587
Nádražní 344/25
15000 Praha 5

Zástupce

Mgr. Eva Nováková
advokát
IČO 866 42 413
Ovocný trh 573/12
11000 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 20

Praha 23. 11. 2018

U s n e s e n í

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 22. 9. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci a vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci vydání bezdůvodného obohacení ve výši 118.000 Kč a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení, a to z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy investičního životního pojištění č. ■■■, takto:

Řízení se podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

Odůvodnění:

Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení ve výši 118.000 Kč a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení ode dne marného uplynutí termínu stanoveného ve výzvě Instituci do zaplacení z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy investičního životního pojištění ING SMART č. ■■■ (dále jen „Pojistná smlouva“), protože na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům, v Pojistné smlouvě není sjednán rozsah pojistného plnění a Pojistná smlouva nestanoví způsob, jakým se Navrhovatel podílí na výnosech Instituce.

Návrh na zahájení řízení neměl náležitosti stanovené § 10 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože neobsahoval úplné a srozumitelné vylíčení rozhodných skutečností, tj.

- a) jaké předmluvní a smluvní dokumenty byly Navrhovateli předloženy před podpisem Pojistné smlouvy;
- b) zda Navrhovatel položil v rámci předmluvní fáze doplňující otázky k tomuto produktu a pokud ano, jaké a jak na ně zástupce Instituce odpověděl.

Finanční arbitr vyzval Navrhovatele písemnou výzvou ze dne 5. 10. 2017, evid. č. FA/30518/2017, k odstranění nedostatků návrhu. Sdělením ze dne 16. 10. 2017, evid. č. FA/26313/2017, Navrhovatel poskytl finančnímu arbitrovi součinnost jen částečně, a to s tím, že finančním arbitrem požadované informace nejsou z hlediska obsahu návrhu relevantní.

Finanční arbitr proto vyzval Navrhovatele opakovanou písemnou výzvou ze dne 19. 1. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 2, k odstranění nedostatků návrhu. Finanční arbitr současně vyzval Navrhovatele k předložení podkladů, konkrétně sdělení, na základě jakých informací, příp. z jakých předmluvních a smluvních dokumentů předložených Institucí nabyl dojmu, že Pojistnou smlouvu uzavírá se společností NN Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku, IČO 40763587, se sídlem Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5 – Smíchov, a nikoliv s Institucí.

Finanční arbitr ve výzvě Navrhovateli odůvodnil, že vylíčení rozhodných skutečností týkajících se procesu uzavření Pojistné smlouvy je potřebné pro posouzení její platnosti, resp. pro posouzení, s jakým subjektem Navrhovatel uzavřel Pojistnou smlouvu (Navrhovatel se domáhal neplatnosti mj. z důvodu nedostatku právní subjektivity pojistitele). K tomu finanční arbitr odkázal na závěry v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003, ze kterého vyplývá, že nesprávné označení osoby nezpůsobuje neplatnost smlouvy, lze-li zjistit výkladem, popřípadě objasněním skutkových okolností uzavření smlouvy, kdo je jejím účastníkem. Nejvyšší soud dále uzavřel, že „*[z]ávěr o nezpůsobilosti určitého subjektu k právním úkonům a tím i o jeho absolutní nezpůsobilosti právně relevantním způsobem vystupovat v právních vztazích, lze učinit až po té, kdy tento nedostatek nelze odstranit ani jeho výkladem*“.

Dne 25. 1. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 3, Navrhovatel finančnímu arbitrovi opět odmítl poskytnout součinnost, protože požadované informace nejsou z hlediska obsahu návrhu relevantní. Navrhovatel k bodům výzvy pouze sdělil, že neobdržel před uzavřením Pojistné smlouvy žádné dokumenty a že si již nepamatuje konkrétní otázky (s výjimkou otázky na výhodnost produktu) a odpovědi.

Zástupce Navrhovatele doručuje finančnímu arbitrovi šablonovité návrhy a desítky dalších shodných podání (v obdobných sporech dalších navrhovatelů), ve kterých líčí skutkové okolnosti uzavření pojistných smluv jednotlivých navrhovatelů takřka totožně. Zástupce Navrhovatele tak snižuje věrohodnost předkládaných vyjádření, včetně vyjádření Navrhovatele, a finanční arbitr na základě těchto vyjádření důvodně pochybuje, zda se skutečně jedná o vylíčení skutkových okolností Navrhovatelem, nikoliv jen Zástupcem Navrhovatele bez součinnosti s Navrhovatelem. Zástupce Navrhovatele dále opakovaně paušálně odmítá poskytovat finančnímu arbitrovi součinnost (včetně předkládání důkazních prostředků) s tím, že by měl finanční arbitr jednotlivé Navrhovatele co nejméně zatěžovat a že by si měl veškeré potřebné podklady obstarat sám.

Přestože Navrhovatel neposkytl finančnímu arbitrovi potřebnou součinnost, finanční arbitr dne 16. 7. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 12,13, nařídil podání ústního vysvětlení v Kanceláři finančního arbitra, jehož předmětem mělo být kromě odstranění přetrvávajících nedostatků návrhu i poučení Navrhovatele o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem.

Navrhovatel dne 13. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 15, požádal o změnu termínu podání ústního vysvětlení.

Dne 14. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 14, obdržel finanční arbitr hromadnou žádost Zástupce Navrhovatele o stanovení nového termínu podání ústního vysvětlení z důvodu jeho nepřítomnosti na území České republiky. Tuto skutečnost Zástupce Navrhovatele finančnímu arbitrovi nijak nedoložil. Zástupce Navrhovatele současně sdělil, že trvá na své přítomnosti

při podání ústního vysvětlení Navrhovatelem v Kanceláři finančního arbitra a nutnost podání ústního vysvětlení nijak nezpochybňoval.

Finanční arbitr na základě žádosti Navrhovatele a jeho zástupce stanovil dne 31. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 16, náhradní termín podání ústního vysvětlení dne 22. 11. 2018 v sídle Kanceláře finančního arbitra.

Dne 5. 11. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 17, obdržel finanční arbitr vyjádření Navrhovatele k výzvě k podání ústního vysvětlení, ve kterém Navrhovatel argumentuje, že správní řízení je obecně písemné (a proto ústní vysvětlení představuje výjimku z této zásady). Navrhovatel dále sdělil, že již finančnímu arbitrovi poskytl všechny dokumenty a informace, které měl k dispozici, a že nedisponuje žádnými dalšími tvrzeními, podklady či důkazy, které by ke skutkovým okolnostem sporu doplnil. Podle Navrhovatele z výzvy k podání ústního vysvětlení nevyplývá, z jakého důvodu by se mělo konat a co je jeho cílem. Smyslem nařízeného ústního vysvětlení nebylo podle Navrhovatele konfrontovat strany sporu, což jedině by mohlo odůvodnit nařízení ústního vysvětlení, když výzvu k podání ústního vysvětlení zaslal finanční arbitr jen Navrhovateli, nikoliv Instituci. Nařízení ústního vysvětlení je podle Navrhovatele nevhodné, a tudíž v rozporu s § 6 odst. 2 správního řádu, protože účast na podání ústního vysvětlení je pro Navrhovatele s ohledem na stanovený termín v průběhu jeho pracovní doby a s ohledem na vzdálenost mezi místem bydliště a sídlem finančního arbitra nepřiměřenou zátěží.

Dne 21. 11. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 19, obdržel finanční arbitr vyjádření Navrhovatele, že se podání ústního vysvětlení nezúčastní, protože ho jeho Zástupce řádně omluvil, a tak účast Navrhovatele na podání ústního vysvětlení není nutná.

Podle § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi je finanční arbitr oprávněn vyžadovat od účastníků řízení předložení veškerých důkazů na podporu jejich tvrzení, a to včetně podání ústního vysvětlení.

Cílem ústního vysvětlení mělo být mj. vyjasnění, čeho se Navrhovatel v řízení domáhá a z jakých důvodů považuje ujednání Pojistné smlouvy za neplatná. Navrhovatel ve vyjádřeních ze dne 16. 10. 2017, evid. č. FA/26313/2017, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 3, sdělil, že se domáhá „*in eventum určení, že ujednání o nákladech a poplatcích nebylo ve Smlouvě platně sjednáno (viz bod E Návrhu)*“, aniž by sdělil, z jakého důvodu se domáhá neplatnosti těchto ujednání. Navrhovatel přitom v části E návrhu na zahájení řízení požadoval pouze vydání bezdůvodného obohacení s příslušenstvím. Navrhovatel ve svém vyjádření ze dne 16. 10. 2017 dále sdělil, že mylně uvedl námitku neplatnosti Pojistné smlouvy pro nesjednání pojištění a že „*v tomto případě jde pouze o nezpůsobilost k sjednání smlouvy*“, přičemž zcela opomenul zbývající namítané důvody neplatnosti Pojistné smlouvy (neplatně sjednaný rozsah pojistného plnění a nestanovení způsobu, jakým se Navrhovatel podílí na výnosech Instituce). Protože finanční arbitr měl na základě písemných vyjádření Navrhovatele pochybnosti, čeho se v řízení domáhá a proč považuje Pojistnou smlouvu, resp. její ujednání, za neplatnou, nařídil Navrhovateli podání ústního vysvětlení.

Finanční arbitr nařídil ústní vysvětlení i za účelem prodiskutování možností smírného řešení sporu, o které finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi primárně usiluje.

Finanční arbitr nepovažuje podání ústního vysvětlení za nedůvodné jen proto, že se ho neúčastní druhá strana sporu, když jeho účelem je vyjasnění, případně doplnění návrhu na zahájení řízení, možnost finančního arbitra bezprostředně reagovat na účastníkem uváděné skutečnosti a v konečném důsledku i rychlejší a efektivnější projednání sporu. Pokud Instituce v řízení předloží požadované podklady, ve kterých finanční arbitr nespátřuje

nejasnosti, nevidí finanční arbitr důvod pro to, aby Instituci zbytečně zatěžoval a nařizoval jí podání ústního vysvětlení společně s Navrhovatelem.

Přestože Navrhovatel tvrdí, že má zájem na co nejrychlejším vyřešení celé věci, prostřednictvím svého Zástupce sděluje, že se ústního vysvětlení zúčastní pouze za předpokladu, že mu finanční arbitr písemně zdůvodní nařízení ústního vysvětlení a že účelu řízení nebude moci být dosaženo jiným způsobem. Zástupce Navrhovatele tak pouze polemizuje s finančním arbitrem o důvodech ústního vysvětlení, avšak nedokládá, že by existovaly skutečnosti, které by jemu nebo Navrhovateli bránily zúčastnit se podání ústního vysvětlení. Finanční arbitr považuje takové chování Zástupce Navrhovatele za způsob, jak se ústnímu vysvětlení v každém případě vyhnout, nikoliv za hájení oprávněných zájmů Navrhovatele, o čemž svědčí i skutečnost, že Zástupce Navrhovatele se ústních vysvětlení nařízených finančním arbitrem zúčastňuje zcela výjimečně. Finančnímu arbitrovi je ostatně znám i případ, kdy navrhovatel zastoupený Zástupcem Navrhovatele o svém právním zastoupení vůbec nevěděl a k podání ústního vysvětlení se dostavil, ačkoliv Zástupce Navrhovatele jeho jménem nepravdivě informoval finančního arbitra, že se navrhovatel podání ústního vysvětlení nezúčastní.

Zástupce Navrhovatele a samotný Navrhovatel požádali o změnu termínu podání ústního vysvětlení. Finanční arbitr jejich žádostem vyhověl a stanovil náhradní termín podání ústního vysvětlení. Finanční arbitr proto odmítá argument Navrhovatele, že stanovil čas podání ústního vysvětlení v jeho pracovní době. Pokud se Navrhovatel nemohl ze závažných důvodů ve stanovený den a čas opakovaně dostavit do Kanceláře finančního arbitra, mohl předem požádat o změnu termínu k podání ústního vysvětlení, jak ho finanční arbitr poučil ve výzvě ze dne 31. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1003/2017 - 16.

Finanční arbitr řízení podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže navrhovatel neposkytl přes výzvu arbitra potřebnou součinnost. Na tuto skutečnost finanční arbitr Zástupce Navrhovatele i samotného Navrhovatele ve výzvách k odstranění nedostatků ze dne 5. 10. 2017 a 19. 1. 2018 a následně ve výzvě k podání ústního vysvětlení ze dne 16. 7. 2018 a 31. 10. 2018 hned několikrát upozorňoval. Navrhovatel v řízení opakovaně neposkytl finančnímu arbitrovi potřebnou součinnost, když zpochybňoval opodstatněnost jeho výzev k odstranění nedostatků návrhu a nezúčastnil se nařízeného podání ústního vysvětlení, jehož předmětem mělo být kromě odstranění nedostatků návrhu též poučení Navrhovatele o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem a prodiskutování možností smírného řešení sporu.

Protože Navrhovatel neodstranil nedostatky podaného návrhu specifikované ve výzvě k odstranění nedostatků návrhu ze dne 5. 10. 2017 a 19. 1. 2018 a současně se bez dostatečných důvodů dne 20. 8. 2018 a 22. 11. 2018 nedostavil k podání ústního vysvětlení, rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení usnesení. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 79sgrxq
Instituce – datová schránka zástupce vd8grny

Toto rozhodnutí zasílá finanční arbitr v jeho prosté kopii též přímo Navrhovateli na vědomí.

